

Sammanfattning av förslaget till granskning av utländska direktinvesteringar (SOU 2021:87)

- Ett stort antal verksamheter omfattas av den föreslagna lagen.
- Granskningsmekanismen innebär anmälningsskyldighet för och förhandsgodkännande av transaktioner som omfattas av den föreslagna lagen.
- Ansvarig myndighet är Inspektionen för Strategiska Produkter (ISP).
- Anmälningsskyldigheten gäller för investerare från såväl länder utanför EU som inom EU och Sverige.
- Tröskelvärdet för anmälan är 10 procent av det totala antalet aktier eller röster i företaget.
- ISP har möjlighet att förbjuda en direktinvestering om det är nödvändig för att skydda Sveriges nationella säkerhet eller allmän ordning eller allmän säkerhet i Sverige.
- ISP har även möjlighet att förena ett godkännande av en direktinvestering med villkor.
- ISP kan utfärda sanktionsavgifter på upp till 50 miljoner kronor för företag som bryter mot reglerna och kan även i efterhand förbjuda en direktinvestering som har genomförts i strid med anmälningsskyldigheten.
- ISP:s slutliga beslut överklagas till regeringen.
- Reglerna föreslås gälla vid sidan av säkerhetsskyddslagen och lagen om krigsmateriel som även dessa innehåller granskningsmekanismer som delvis överlappar den nu föreslagna lagen.

Granskning av utländska direktinvesteringar

– nya regler om anmälningsskyldighet att vänta

Allt fler länder har infört system för granskningar av utländska direktinvesteringar i företag, vars verksamhet eller teknologi har betydelse för nationell säkerhet. Även Sverige är nu i färd med att införa ett nationellt sådant granskningsförfarande.

Malin Persson på Kastell Advokatbyrå, sammanfattar det förslag till lagstiftning som för närvarande bereds i Regeringskansliet och som väntas träda i kraft under 2023.

Förslaget till lagstiftning har sin grund i en EU-förordning (EU 2019/452) som fastställer en ram för medlemsstaternas granskningsmekanismer avseende utländska direktinvesteringar och en struktur för samarbete mellan medlemsstaterna och mellan medlemsstaterna och EU-kommissionen.

Direktinvesteringar är investeringar där ett företag startar eller köper upp ett företag i ett annat land. Det svenska granskningsförfarandet föreslås omfatta investeringar om minst 10 procent av aktierna eller rösterna i ett företag. Därutöver föreslås investeringar som ger ett inflytande på företagets ledning på andra sätt än genom aktieinnehav också omfattas.

Förslaget är tillämpligt på investeringar i företag där verksamheten;

- är samhällsviktig,
- är säkerhetskänslig (enligt definition i säkerhetsskyddslagen),

- rör kritiska råvaror,
- innefattar (och har som huvudsakligt ändamål) behandling av känsliga personuppgifter eller lokaliseringssuppgifter,
- rör framväxande teknologier och annan strategiskt skyddsvärd teknologi,
- rör produkter med dubbla användningsområden (ett av dem militärt); eller
- rör krigsmateriel.

Medieområdet föreslås dock enligt utredningen att lämnas utanför lagstiftningen.

Utredningens förslag till lagstiftning har varit ute på remiss och det har framförts synpunkter som rör oklarheter kring vilka verksamheter och branscher som omfattas av förslaget, vilken typ av investeringar som avses att träffas med förslaget och kring tröskelvärdets utformning.

Det har även riktats kritik mot att förslaget innebär att företag som bedriver verksamhet som även omfattas av säkerhetsskyddslagen och i förekommande fall lagen om krigsmateriel tvingas att, vid investeringar, förhålla sig till tre olika regelverk med delvis överlappande syfte.

Även om utgångspunkten för regeringen är att genomföra lagstiftningen i linje med utredningens förslag, finns det skäl att tro att en del justeringar kommer att göras i den lagrådsremiss som nu bereds inom Regeringskansliet. Klart torde dock vara att tiden kommer att vara knapp mellan det att regeringen lägger fram sitt förslag och till dess att lagen träder i kraft. Det finns därför anledning för företag som kan komma att beröras av den nya lagen att följa och hålla sig uppdaterade kring lagstiftningsprocessen.